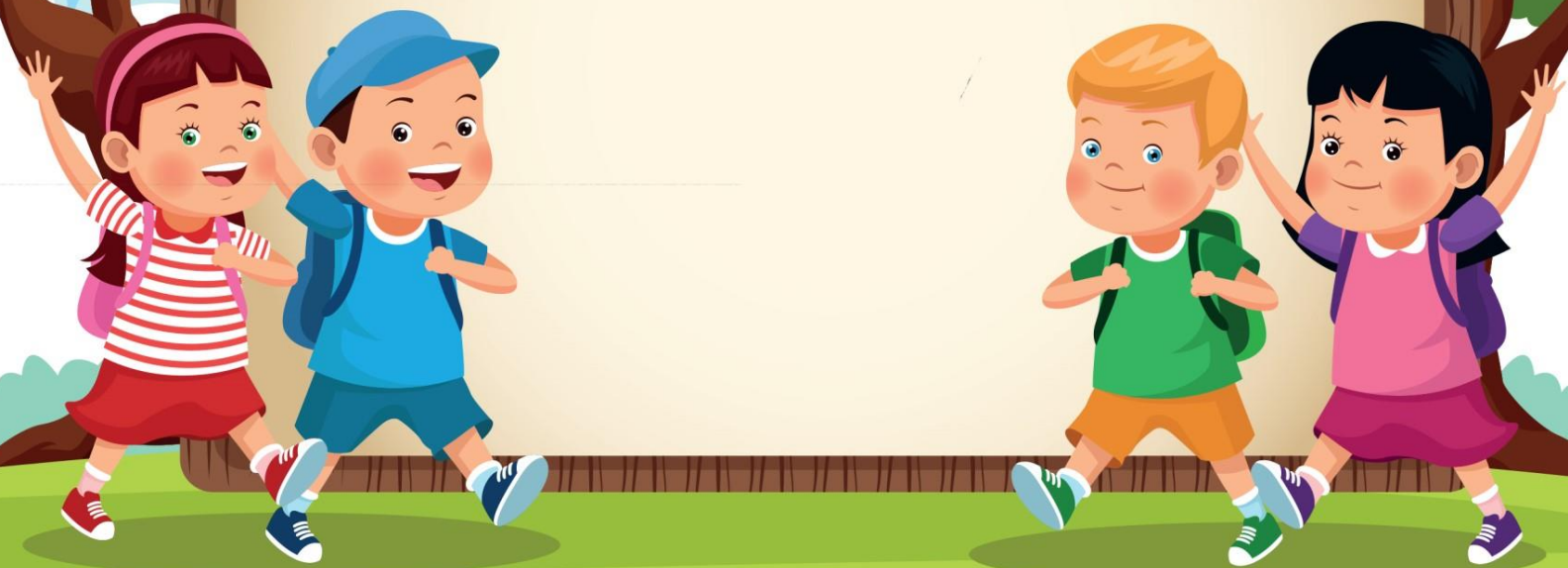

บทเรียนสำเร็จรูป
ชุด ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เล่มที่ ๓

คำกริยา

นางสาวหทัยรัตน์ โปรดปราน ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ
โรงเรียนสุเหร่าเขียว อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ อันเป็นพื้นฐานสำคัญทางหลักภาษาไทย ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนไม่มากนักน้อย หากมีข้อบกพร่อง ประการใดผู้จัดทำขอน้อมรับไปปรับปรุงและพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปให้ดียิ่งขึ้น

หทัยรัตน์ โปรดปราน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๖
คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครู	๑
คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน	๒
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและจุดประสงค์	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๔
กระดานคำตอบ	๗
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	๘
กรอบที่ ๑	๙
กรอบที่ ๒	๑๐
กรอบที่ ๓	๑๒
กรอบที่ ๔	๑๓
กรอบที่ ๕	๑๔
กรอบที่ ๖	๑๖
กรอบที่ ๗	๑๗
กรอบที่ ๘	๑๙
กรอบที่ ๙	๒๐
กรอบที่ ๑๐	๒๒
กรอบที่ ๑๑	๒๔
กรอบที่ ๑๒	๒๖
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๗
กระดานคำตอบหลังเรียน	๓๐
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๓๑
บรรณานุกรม	๓๒

คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครู

๑. บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคเล่มนี้ใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท ๑๖๑๐๑ เรื่อง คำกริยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. เตรียมบทเรียนสำเร็จรูปและแบบฝึกประกอบบทเรียนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
๓. อธิบายขั้นตอนการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน โดยเริ่มศึกษาทีละกรอบอย่างต่อเนื่อง ไม่ข้ามกรอบ
๔. ทดสอบความรู้ก่อนเรียนทุกครั้งเพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน และเน้นย้ำเรื่องความซื่อสัตย์ ห้ามเปิดดูคำตอบก่อนตอบคำถาม
๕. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาด้วยตนเองอย่างอิสระ ตอบคำถามในแต่ละแบบฝึกอย่างรอบคอบและตั้งใจ
๖. ถ้านักเรียนมีปัญหาและอุปสรรคระหว่างเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ครูผู้สอนต้องให้คำแนะนำหรือคำปรึกษา
๗. เมื่อนักเรียนศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปจบแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน
๘. ชี้แจงเกณฑ์การประเมินหลังเรียน โดยถือเกณฑ์ร้อยละ ๘๐ เป็นเกณฑ์ผ่าน

คำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน

๑. นักเรียนอ่านคำแนะนำการใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้เข้าใจก่อนปฏิบัติกิจกรรม
๒. ก่อนจะศึกษาเนื้อหาในบทเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนทุกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของตนเอง
๓. เริ่มศึกษาเนื้อหาที่ละกรอบอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ข้ามกรอบ หากไม่เข้าใจให้ย้อนกลับไปศึกษาใหม่
๔. ตอบคำถามลงในกระดาษที่คุณครูแจกให้ อย่าขีดเขียนข้อความใด ๆ ลงในบทเรียนสำเร็จรูปนี้
๕. เมื่อตอบคำถามประจำกรอบเสร็จ จึงเปิดดูคำตอบในกรอบเฉลย ถ้าคะแนนน้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ให้ย้อนกลับไปศึกษาในกรอบที่ผ่านมาแล้วจึงตอบคำถามใหม่
๖. นักเรียนที่ดีไม่ควรดูเฉลยก่อนตอบคำถาม และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
๗. เมื่อศึกษาบทเรียนสำเร็จรูปครบทุกกรอบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วตรวจดูเฉลยคำตอบในหน้าถัดไป เพื่อดูผลความก้าวหน้าของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ ท ๔.๑

เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา
และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๔.๑ ป.๖/๑ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำกริยาได้
๒. จำแนกชนิดของคำกริยาได้
๓. วิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาได้
๔. นำคำกริยาไปใช้ในการสื่อสารได้

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ (๑๐ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในช่องว่าง ก, ข, ค หรือ ง โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

-
๑. ข้อใดคือความหมายของคำกริยา
 - ก. คำที่ใช้เชื่อมคำนามและคำสรรพนาม
 - ข. คำที่ใช้ขยายคำนามและคำสรรพนาม
 - ค. คำที่ใช้เรียกชื่อคำนามและคำสรรพนาม
 - ง. คำที่ใช้แสดงอาการของคำนามและคำสรรพนาม
 ๒. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา)
 - ก. ตี๋ม
 - ข. อ่าน
 - ค. บิน
 - ง. จับ
 ๓. สำนวนในข้อใดขึ้นต้นด้วยคำกริยา
 - ก. ข้าวแดงแกงร้อน
 - ข. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
 - ค. คนล้มอย่าข้าม
 - ง. ชิงกีร์รา ข้าก็แรง

๔. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องเติมเต็ม (วิกตรรถกริยา)

- ก. ก้องภพเป็นตำรวจ
- ข. กานดากำลังนอน
- ค. กิ่งแก้วขายอาหารตามสั่ง
- ง. กมลดื่มนมทุกวัน

๕. แก้วปลูกผักสวนครัวไว้ในสวนหลังบ้าน ประโยคที่ขีดเส้นใต้ คำใดเป็นสกรรมกริยา

- ก. แก้ว
- ข. ปลูก
- ค. ผักสวนครัว
- ง. สวนหลังบ้าน

๖. ข้อใดมีคำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์)

- ก. ฉันทำการบ้านเสร็จแล้ว
- ข. น้องกวาดบ้านสะอาดมาก
- ค. เธอควรเรียนภาษาอังกฤษ
- ง. คุณป้าของฉันเป็นครู

๗. ประโยคในข้อใดใช้คำอกรรมกริยาทั้งหมด

- ก. เขาออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำ
- ข. แม่รักดื่มชาขณะอ่านหนังสือพิมพ์
- ค. น้องเก็บดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัย
- ง. ย่าบริจาคเงินเพื่อสร้างห้องสมุด

๘. “พัชราหน้าตาเหมือนแม่” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำกริยาชนิดใด

- ก. สกรรมกริยา
- ข. อกรรมกริยา
- ค. วิกตรรกกริยา
- ง. กริยานุเคราะห์

๙. “คุณพ่อ.....ทำอาหารเช้าให้พวกเราอยู่ในครัว” ควรเติมคำใดในช่องว่าง

- ก. จง
- ข. ต้อง
- ค. ควร
- ง. กำลัง

๑๐. ประโยคในข้อใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา

- ก. คุณพ่อดื่มกาแฟทุกวัน
- ข. ศิริพรเดินหาลูกแมว
- ค. เรือรบรองเต็มหมดแล้ว
- ง. กินผักวันละนิด ทุกชีวิตแข็งแรง

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนที่ได้

.....
๑๐

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน

๘ - ๑๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน

๕ - ๗ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนนต่ำกว่า

๕ คะแนน

ระดับ ๑ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

คะแนน

๘ - ๑๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง คำกริยา

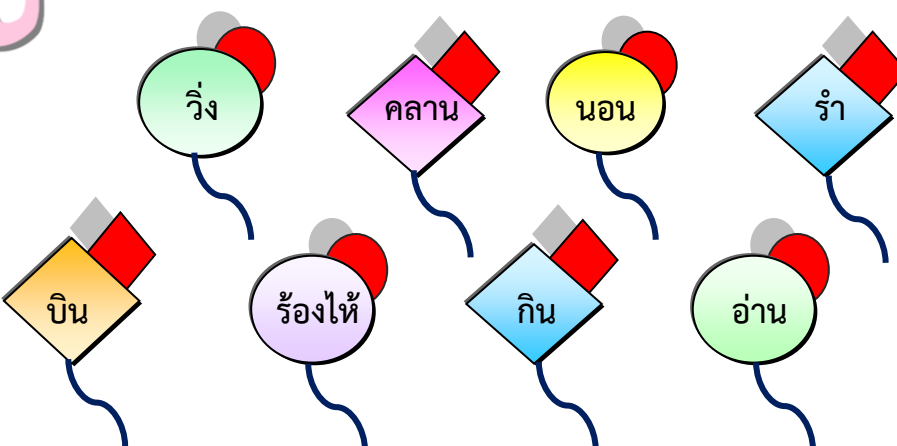
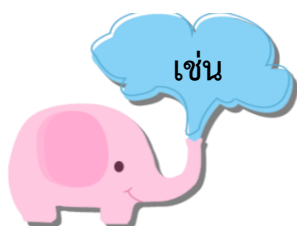
ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ข
๔	ก
๕	ข
๖	ค
๗	ก
๘	ค
๙	ง
๑๐	ข

เพื่อนครับทำได้ไหม
อย่าเศร้าใจไปเลยหนา
โอกาสอยู่ข้างหน้า
เร่งศึกษาให้เข้าใจ

กรอบที่ ๑

คำกริยา หมายถึง คำที่ใช้
แสดงอาการหรือการกระทำ
ของคำนามหรือคำสรรพนาม

ตัวอักษรสีน้ำเงิน คือ
ผู้กระทำ มีทั้งคำนาม
และสรรพนาม

- ★ พ่อวีน
- ★ เต่าคลาน
- ★ ฟีนอน
- ★ น้องรำ
- ★ นกบิน
- ★ ฉันร้องไห้
- ★ แม่กินกล้วยเตี้ย
- ★ ครูอ่านหนังสือ

ตัวอักษรสีแดง คือ
คำกริยาที่แสดงอาการ
หรือการกระทำของ
คำนามหรือสรรพนาม

กรอบที่ ๒

แบบฝึกทักษะที่ ๑
“รู้จักกริยา ค้นหาให้พบ”

คะแนนที่ได้

๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

๑. น่องร้องไห้เป็นประจำ
๒. เขารับประทานข้าวจนหมด
๓. ฉันนั่งรถประจำทาง
๔. วันนี้ฝนตกหนักมาก
๕. มานะขายผักที่ตลาด

เกณฑ์การให้คะแนน

- ◇ ขีดเส้นใต้คำกริยาได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน
- ◇ ขีดเส้นใต้คำกริยาไม่ถูกต้องหรือไม่ได้ขีด ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ได้ ๔ คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ถือว่าผ่านการประเมิน

มาดูเฉลยแบบฝึกทักษะ
ของกรอบที่ ๒ กันครับ

๑. น้องร้องไห้เป็นประจำ
๒. เขารับประทานข้าวจนหมด
๓. ฉันนั่งรถประจำทาง
๔. วันนี้ฝนตกหนักมาก
๕. มานะขายผักที่ตลาด

“น้องจุกขี่ม้าก้านกล้วย”
คำว่า “ขี่” แสดงการกระทำ
ของน้องจุก คำว่า “ขี่” จึงเป็นคำกริยา

กรอบที่ ๓

คำกริยาแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด

๑. คำกริยาไม่ต้องมีกรรม เรียกว่า อกรรมกริยา (อะ - กำ - กริ - ยา)
เป็นคำกริยาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ต้องมีกรรมก็ได้ใจความ

เช่น

- ★ พัด ถล่ม ตก ชัน
- ★ ยืน นั่ง นอน บิน
- ★ ร้องไห้ หัวเราะ กระโดด

ประโยคที่ใช้**กรรมกริยา**จะมีโครงสร้างประโยค

ประธาน + กริยา

หรือ ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

★ ภูเขาถล่ม	(ประธาน + กริยา)
★ ฝนตก	(ประธาน + กริยา)
★ นกบิน	(ประธาน + กริยา)
★ น้องร้องไห้	(ประธาน + กริยา)
★ ลมพัดแรง	(ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย)
★ คุณยายเดินช้า	(ประธาน + กริยา + ส่วนขยาย)

กรอบที่ ๔

๒. คำกริยาที่มีกรรม เรียกว่า สกรรมกริยา (สะ - กำ - กริ - ยา)
หมายถึง คำกริยาที่ต้องมีกรรมตามหลังจึงจะได้ใจความสมบูรณ์

เช่น

ทำ เขียน ตี กิน

ตำ จับ ตี เก็บ ปลุก

ประโยคที่ใช้ **สกรรมกริยา** จะมีโครงสร้างประโยค

ประธาน + กริยา + กรรม

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ป้าทำอาหาร

(ประธาน + กริยา + กรรม)

น้องเขียนหนังสือ

(ประธาน + กริยา + กรรม)

แมวกินปลา

(ประธาน + กริยา + กรรม)

พ่อปลุกผัก

(ประธาน + กริยา + กรรม)

อธิบายความเพิ่มเติม เช่น **ป้าทำอาหาร**

■ ป้า

เป็นคำนาม เป็นประธานของประโยค

■ ทำ

เป็นกริยา (ชนิดสกรรมกริยา) คือต้องมีกรรมตามหลังเสมอจึงจะสมบูรณ์

■ อาหาร

เป็นคำนาม เป็นกรรมของประโยค เพราะถูกกระทำ และต้องอยู่หลังคำกริยาเสมอ

กรอบที่ ๕

แบบฝึกทักษะที่ ๒
“ฉลาดรู้คิด จำแนกชนิดคำกริยา”

คะแนนที่ได้

๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจำแนกชนิดของคำกริยาจากประโยคที่กำหนดให้

ประโยค	ชนิดของคำกริยา
๑. คุณแม่ทำกับข้าว	
๒. น้องหัวเราะเสียงดัง	
๓. แดงเขียนจดหมาย	
๔. พ่อตีหมาแพ่ทุกวัน	
๕. โกโต้่งขัน	

เกณฑ์การให้คะแนน

- ◆ จำแนกชนิดของคำกริยาได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน
- ◆ จำแนกชนิดของคำกริยาไม่ถูกต้อง ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ได้ ๔ คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ถือว่าผ่านการประเมิน

มาดูเฉลยของกรอบที่ ๕
เพื่อน ๆ ทำกันได้ไหมครับ

ประโยค	ชนิดของคำกริยา
๑. คุณแม่ ทำ กับข้าว	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๒. น้อง หัวเราะ เสียงดัง	กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม หรือ อกรรมกริยา
๓. แดง เขียน จดหมาย	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๔. พ่อ ดื่ม กาแฟทุกวัน	กริยาที่มีกรรม หรือ สกรรมกริยา
๕. ไก่ โต้ง ขัน	กริยาที่ไม่ต้องมีกรรม หรือ อกรรมกริยา

นี่คือความต่างของ
อกรรมกริยาและ
สกรรมกริยาครับ

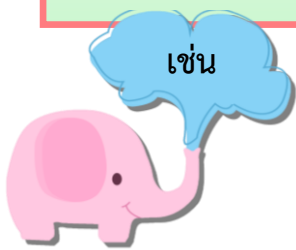

อกรรมกริยา (ไม่มีกรรมตามหลัง)	สกรรมกริยา (มีกรรมตามหลัง)
ลม พัด แรง	พายุ พัด เรือ
ไฟฟ้า ดับ	พ่อ ดับ ไฟ
ประตู เปิด	แม่ เปิด ประตู

กรอบที่ ๒

๓. คำกริยาต้องเติมเต็ม เรียกว่า วิกตรรกกริยา (วิ - กะ - ตัด - ถะ - กริ - ยา)
เป็นคำกริยาที่ต้องมีคำนาม หรือคำสรรพนามมาทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มตามหลังเสมอ
จึงจะได้ใจความสมบูรณ์

เช่น

เป็น

เหมือน

คล้าย

คือ

เท่า

ประดุจ

ดั่ง

ราวกับ

เสมือน

ประโยคที่ใช้ **วิกตรรกกริยา** จะมีโครงสร้างประโยค

ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม (นามหรือสรรพนาม)

ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เขาเป็นทหาร

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

นัทเหมือนแม่

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

แมวคล้ายเสือ

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

รูปร่างราวกับยักษ์

(ประธาน + กริยา + ส่วนเติมเต็ม)

กรอบที่ ๗

แบบฝึกทักษะที่ ๓
“เติมคำกริยา นำหน้าส่วนเติมเต็ม”

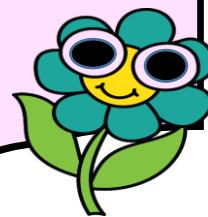
คะแนนที่ได้

๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเติมคำกริยาต้องเติมเต็ม (วิกตรกรกริยา) ลงในช่องว่าง

๑. หนูรักแม่ ฟ้า
๒. สุนทรภู่ กวีเอกของไทย
๓. สมชาย สมคิดมาก
๔. คุณพ่อ ตำรวจ
๕. เขาสูง ฉั่น

เกณฑ์การให้คะแนน

- ◆ เติมคำกริยาได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน
- ◆ เติมคำกริยาไม่ถูกต้อง ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ได้ ๔ คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ถือว่าผ่านการประเมิน

มาดูเฉลยคำตอบ
ของกรอบที่ ๗ กันครับ

๑. หนูรักแม่ **เท่า** ฟ้า
๒. สุนทรภู่ **คือ** กวีเอกของไทย
๓. สมชาย **คล้าย** สมคิดมาก
๔. คุณพ่อ **เป็น** ตำรวจ
๕. เขาสูง **เท่า** ฉั่น

๑. คำว่า **เท่า คือ คล้าย เป็น** คือคำกริยาที่ต้อง
เติมเต็มหรือวิกตรกริยานั่นเองครับ

๒. คำที่อยู่ด้านหลังกริยาเหล่านี้ก็ไม่ใช่กรรม
แต่เป็นส่วนเติมเต็มเพื่อให้ได้ใจความที่สมบูรณ์

กรอบที่ ๘

๔. คำช่วยกริยา เรียกว่า กริยานุเคราะห์ (กริ - ยา - นุ - เคราะห์) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่ช่วยให้กริยาสำคัญ (กริยาหลัก) ชัดเจนขึ้น เช่น **จะ เคย กำลัง ต้อง อาจ ควร จง ให้**

ตัวอักษรสีแดง คือคำช่วยกริยา
ตัวอักษรสีน้ำเงิน คือกริยาหลัก

- ★ ฉัน**จะ**ไปตลาด
- ★ ฉัน**เคย**กินส้มตำ
- ★ คุณพ่อ**กำลัง**ล้างรถ
- ★ แม่**ต้อง**ไปจังหวัดนนทบุรี
- ★ เธอ**ควร**เรียนภาษาญี่ปุ่น

จากตัวอย่าง “ฉัน**จะ**ไปตลาด” สื่อความได้ แต่ไม่ชัดเจน เมื่อเติมคำช่วยกริยา คือคำว่า “**จะ**” กลายเป็น “ฉัน**จะ**ไปตลาด” ทำให้ประโยคสมบูรณ์ สามารถสื่อความได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กรอบที่ ๙

แบบฝึกทักษะที่ ๔
“สื่อสารชัดเจนได้ เพียงใช้คำช่วยกริยา”

คะแนนที่ได้

๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยจับคู่คำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์) กับกริยาหลักที่กำหนดให้ พร้อมทั้งขีดเส้นใต้คำกริยาที่ใช้

คำช่วยกริยาค่ะ

คำกริยาหลักครับ

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

เกณฑ์การให้คะแนน

- ◆ แต่งประโยคได้ถูกต้อง คือมีประธาน + กริยาช่วย + กริยาหลัก ข้อละ ๑ คะแนน
- ◆ แต่งประโยคได้ถูกต้องแต่ขาดคำกริยาช่วยหรือกริยาหลัก ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ได้ ๔ คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป
ถือว่าผ่านการประเมิน

มาดูแนวคำตอบ
ของกรอบที่ ๙ กันครับ

๑. น้องกำลังอ่านหนังสือ
๒. เด็ก ๆ ควรออกกำลังกายทุกวัน
๓. ฉันเคยปลูกต้นดอกดาวเรือง
๔. นักเรียนต้องซื้ออุปกรณ์การเรียน
๕. พ่อจะฟังข่าวเที่ยงทุกวัน

ประโยคของเพื่อน ๆ ไม่จำเป็นต้องเหมือนกับแนวคำตอบ
เพียงเพื่อน ๆ เรียงประโยคตามโครงสร้างและใช้คำกริยา
ได้ถูกต้องก็เพียงพอแล้วครับ

- ประธาน + คำช่วยกริยา + กริยาหลัก
เช่น น้องกำลังอ่านหนังสือ
- น้อง (ประธาน)
- กำลัง (คำช่วยกริยา)
- อ่าน (กริยาหลัก)
- หนังสือ (กรรม)

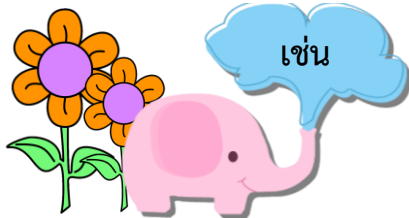

กรอบที่ ๑๐

หลังจากเรียนรู้ชนิดของคำกริยา
จบไปแล้ว เพื่อน ๆ คงเห็นแล้วว่า
คำกริยามีความสำคัญอย่างไร ต่อไป
ก็มาเรียนรู้หน้าที่ของคำกริยา
ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ หน้าที่ ดังนี้

๑. เป็นภาคแสดงในประโยค

คำกริยาที่ทำหน้าที่เป็นภาคแสดง
จะอยู่หลัง**ประธาน**เสมอ

แมว**กิน**ปลา

กรุงเทพมหานคร**เป็น**เมืองหลวงของประเทศไทย

๒. ขยายคำนาม

คำขยายจะอยู่หลัง**คำที่ถูกขยาย**

อาหารเลี้ยงเด็กมีหลายอย่าง

“เลี้ยง” เป็นคำกริยาที่ขยายคำนาม “อาหาร”

คนทำสวนกำลังจัดสวนใหม่

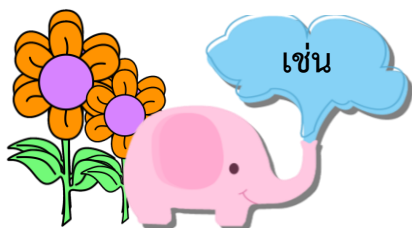
“ทำสวน” เป็นคำกริยาที่ขยายคำนาม “คน”

หน้าที่ของคำกริยา (ต่อ)

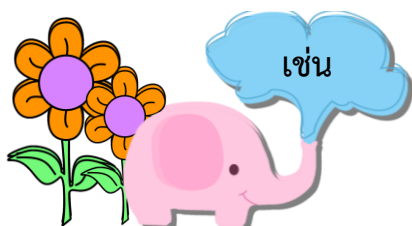
๓. ขยายคำกริยาด้วยกัน

คำขยายจะอยู่หลัง
คำที่ถูกขยาย

- ◆ กานดา**เดินเล่น**ตอนเช้า
“**เล่น**” ขยายคำว่า “**เดิน**”
- ◆ เด็กคนนั้น**นั่งดู**ปลา
“**ดู**” ขยายคำว่า “**นั่ง**”

๑. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม
คือเป็นประธานหรือกรรม
ของกริยาได้

- ◆ **นอนหลับ**ช่วยให้ร่างกายแข็งแรง
(การ) **นอนหลับ** เป็นประธาน
- ◆ ฉันชอบ**ว่ายน้ำ**
(การ) **ว่ายน้ำ** เป็นกรรม

กรอบที่ ๑๑

แบบฝึกทักษะที่ ๕
“เข้าใจรียาดี วิเคราะห์หน้าที่ได้”

คะแนนที่ได้

๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ในประโยคที่กำหนดให้

เป็นภาคแสดงในประโยค

ขยายคำนาม

ขยายคำกริยาด้วยกัน

ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ประโยค	หน้าที่ของคำกริยา
๑. เขาซื้อบ้านจัดสรรในซอยนี้	
๒. คุณป้าเดินหาแว่น	
๓. เธอนั่งมองท้องฟ้าคนเดียว	
๔. คุณพ่ออ่านหนังสือพิมพ์	
๕. รับประทานผักมาก ๆ ร่างกายจะแข็งแรง	

เกณฑ์การให้คะแนน

- ◇ วิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาได้ถูกต้อง ข้อละ ๑ คะแนน
- ◇ วิเคราะห์หน้าที่ของคำกริยาไม่ถูกต้อง ข้อละ ๐ คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ได้ ๔ คะแนนขึ้นไป หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

ถือว่าผ่านการประเมิน

มาดูเฉลยคำตอบ
ของกรอบที่ ๑๑ กันครับ

ประโยค	หน้าที่ของคำกริยา
๑. เขาซื้อบ้าน <u>จัดสรร</u> ในซอยนี้	ขยายคำนาม
๒. คุณป้าเดิน <u>หา</u> แว่น	ขยายกริยาด้วยกัน
๓. เธอนั่ง <u>มอง</u> ท้องฟ้าคนเดียว	ขยายกริยาด้วยกัน
๔. คุณพ่อ <u>อ่าน</u> หนังสือพิมพ์	เป็นภาคแสดงในประโยค
๕. <u>รับประทาน</u> ผักมาก ๆ ร่างกายจะแข็งแรง	ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ทุกคนทำได้ดีมากครับ
ก่อนจะทดสอบหลังเรียน
พวกเราไปอ่านสรุปบทเรียน
ในหน้าถัดไปกันเถอะครับ

สรุปบทเรียน
เรื่อง คำกริยา

คำกริยา	
ความหมาย	คำที่ใช้แสดงอาการหรือการกระทำของคำนามหรือคำสรรพนาม เช่น เดิน อ่าน ชัน ร้องไห้
ชนิดของคำกริยา	๑. อกรรมกริยา (คำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม) เช่น เดิน ชัน บิน พัด ตก นอน หัวเราะ ร้องไห้
	๒. สกรรมกริยา (คำกริยาที่มีกรรม) เช่น ปลุก ต้ม กิน ทำ อ่าน เขียน จับ
	๓. วิกตรรกกริยา (คำกริยาต้องเติมเต็ม) เช่น เป็น เหมือน คล้าย คือ เท่า ประดุจ
	๔. กริยานุเคราะห์ (คำช่วยกริยา) เช่น กำลัง ควร ต้อง ให้ เคย อาจ จะ
หน้าที่ของคำกริยา	๑. เป็นภาคแสดงในประโยค ๒. ขยายคำนาม ๓. ขยายกริยาด้วยกัน ๔. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบปรนัย ๔ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ ข้อ (๑๐ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในช่องว่าง ก, ข, ค หรือ ง โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ส่วนไหนในข้อใดขึ้นต้นด้วยคำกริยา

- ก. ข้าวแดงแกงร้อน
- ข. ตำข้าวสารกรอกหม้อ
- ค. คนลืมนยำข้าม
- ง. ชิงกีร์รา ข้าก็แรง

๒. “พัชราหน้าตาเหมือนแม่” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำกริยาชนิดใด

- ก. สกรรมกริยา
- ข. อกรรมกริยา
- ค. วิกตรรถกริยา
- ง. กริยานุเคราะห์

๓. ข้อใดคือความหมายของคำกริยา

- ก. คำที่ใช้เชื่อมคำนามและคำสรรพนาม
- ข. คำที่ใช้ขยายคำนามและคำสรรพนาม
- ค. คำที่ใช้เรียกชื่อคำนามและคำสรรพนาม
- ง. คำที่ใช้แสดงอาการของคำนามและคำสรรพนาม

๔. ข้อใดมีคำกริยาที่ต้องเติมเต็ม (วิกตรรถกริยา)

- ก. ก้องภพเป็นตำรวจ
- ข. กานดากำลังนอน
- ค. กิ่งแก้วขายอาหารตามสั่ง
- ง. กมลดื่มนมทุกวัน

๕. ข้อใดเป็นคำกริยาที่ไม่ต้องมีกรรม (อกรรมกริยา)

- ก. ตื่น
- ข. อ่าน
- ค. บิน
- ง. จับ

๖. “คุณพ่อ.....ทำอาหารเข้าให้พวกเราอยู่ในครัว” ควรเติมคำใดในช่องว่าง

- ก. จง
- ข. ต้อง
- ค. ควร
- ง. กำลัง

๗. แก้วปลูกผักสวนครัวไว้ในสวนหลังบ้าน ประโยคที่ขีดเส้นใต้ คำใดเป็นสกรรมกริยา

- ก. แก้ว
- ข. ปลูก
- ค. ผักสวนครัว
- ง. สวนหลังบ้าน

๘. ประโยคในข้อใดใช้คำกรรณกริยาทั้งหมด

- ก. เขาออกกำลังกายด้วยการว่ายน้ำ
- ข. แม่มักดื่มชาขณะอ่านหนังสือพิมพ์
- ค. น้องเก็บดอกมะลิมาร้อยพวงมาลัย
- ง. ย่าบริจาคเงินเพื่อสร้างห้องสมุด

๙. ประโยคในข้อใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายคำกริยา

- ก. คุณพ่อดื่มกาแฟทุกวัน
- ข. ศิริพรเดินหาลูกแมว
- ค. เรือรบรองเต็มหมดแล้ว
- ง. กินผักวันละนิด ทุกชีวิตแข็งแรง

๑๐. ข้อใดมีคำช่วยกริยา (กริยานุเคราะห์)

- ก. ฉันทำการบ้านเสร็จแล้ว
- ข. น้องกวาดบ้านสะอาดมาก
- ค. เธอควรเรียนภาษาอังกฤษ
- ง. คุณป้าของฉันเป็นครู

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบหลังเรียน

คะแนนที่ได้

๑๐

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

เกณฑ์การตัดสิน

คะแนน

๘ - ๑๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

คะแนน

๕ - ๗ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้

คะแนนต่ำกว่า

๕ คะแนน

ระดับ ๑ ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน

คะแนน

๘ - ๑๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง คำกริยา

ข้อที่	คำตอบ
๑	ง
๒	ค
๓	ข
๔	ก
๕	ข
๖	ค
๗	ก
๘	ค
๙	ง
๑๐	ข

บรรณานุกรม

จาระไน สติธิบุรณะ. (๒๕๔๘). เอกสารประกอบการเรียนการสอน หลักภาษาและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

นฤกร รุจิเรข. (๒๕๖๐). หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ทินภัทร จันทรภินันท์. (๒๕๔๙). กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักภาษาไทยป.6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
เดอะบุ๊คส์ จำกัด.

วัชรพงศ์ โกมุทธรรมวิบูลย์. (๒๕๔๘). แผนการจัดการเรียนรู้ (รายชั่วโมง) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
(วิวิธภาษา) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

ศุภวรรณ สัจจิตพิบูลย์. (๒๕๖๐). หนังสือเสริมทักษะการเรียนรู้พื้นฐานหลักภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
(ช่วงชั้นที่ ๒). กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ดอกหญ้าวิชาการ จำกัด.

สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. (๒๕๔๘). หลักภาษาไทย : เรื่องที่ครูภาษาไทยต้องรู้. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ สกสค.

PATTER SU TUTOR. (๒๕๖๐). หลักภาษาไทยประถม ๖. นนทบุรี : บริษัท อินค์ ปัยอนด์ บุ๊คส์ จำกัด.